

Magelungen Utveckling AB

Org.nr. 556489-1447

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Magelungens grundskola Södertälje i
Södertälje kommun

Bakgrund

Skolinspektionen genomförde under vårterminen 2019 en riktad tillsyn vid Magelungens grundskola Södertälje inom området *Extra anpassningar och särskilt stöd* (dnr 34-2019:3910). Skolinspektionen fattade den 26 juni 2019 beslut efter tillsyn för Magelungen grundskola Södertälje. I samband med en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut har Skolinspektionen identifierat brister inom fler områden. Uppföljningen av bristerna i tidigare beslut samt de nya brister som konstaterats behandlas inom ramen för nu aktuellt ärende (dnr 2020:1573).

Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Magelungen Utveckling AB inkom med den 28 oktober 2019. Skolinspektionen har även genomfört ett uppföljningsbesök vid skolan den 29–30 januari 2020. Vid uppföljningsbesöket genomförde Skolinspektionen intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt inhämtade dokumentation. Den 6 mars 2020 har Skolinspektionen även genomfört en telefonintervju med skolans rektor. Huvudmannen har inkommit med yttranden den 24, 27 och den 28 februari samt den 12 mars 2020.

Skolinspektionen konstaterar att många skolor i dagsläget är starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Skolinspektionen följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tillsyn som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om huvudmannen behöver längre uppföljningstid kontaktas Skolinspektionen för prövning.

Sammanfattande bedömning

I Skolinspektionens beslut redogörs för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder inom området *Extra anpassningar och särskilt stöd* och avhjälpt bristerna. Dock visar uppföljningen att det vid Magelungen grundskola Södertälje finns brister inom flera andra områden.

Skolinspektionen bedömer att Magelungen grundskola Södertälje inte har tillgång till sådan utrustning att undervisningen i ämnet kemi går att genomföra i enlighet med läroplanen. Det saknas ändamålsenlig utrustning för att genomföra kemiska undersökningar. Bristen på utrustning har funnits under en längre tid. Det finns även brister när det gäller lärarnas arbete med att anpassa undervisningen till elevernas olika behov, förutsättningar och kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer vidare att rektorn inte har skapat rutiner för hur betygssättning ska ske när det är en lärare utan legitimation som ansvarar för undervisningen. Det finns även brister i skolans sätt att föra betygskatalog och utfärda terminsbetyg. Rektorn ger heller inte tillräckligt stöd till de lärare som inte är väl förtrogna med det regelverk som gäller för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Det är även en brist att elevhälsan inte arbetar hälsofrämjande och förebyggande i tillräcklig utsträckning och att skolans systematiska kvalitetsarbete är otillräckligt.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Magelungen Utveckling AB att senast den **23 oktober 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas de åtgärder som Skolinspektionen anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Magelungen Utveckling AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen är strukturerad och utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (2 kap. 35 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185); Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner)
- I utbildningen tas hänsyn till elevers olika behov. (1 kap. 4 § och 3 kap. 2 § skollagen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper)

Åtgärder

- Se till så att det finns tillgång till ändamålsenlig utrustning så att undervisningen i kemi utgår från ämnets kursplan och omfattar allt centralt innehåll. I det ingår att det ska finnas utrustning så att undervisningen kan omfatta kemiska undersökningar.
- Se till att lärarna anpassar undervisningens upplägg och genomförande så att varje elev får utvecklas med utgångspunkt i elevernas kunskaper, förutsättningar och behov. I det ingår att lärarna i undervisningen ska beakta olika arbetssätt, arbetsformer och innehåll samt läromedel och andra lärverktyg.
- Se till att rektorn, genom lektionsobservationer och samtal med lärare, följer upp och utvärderar arbetet med att i undervisningen främja varje elevs kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas kunskaper, förutsättningar och behov. I utvärderingen ska anges identifierade förbättringsområden och beslut om förbättringsinsatser. Rektorn ska se till att förbättringsinsatserna genomförs och att insatserna följs upp.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Magelungen Utveckling AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg)
- Betyg beslutas om i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen; 6 kap. 10-12 §§ skolförordningen; Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123); Skolverkets föreskrifter om utformning av terminsbetyg i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (SKOLFS 2014:50))
- Beslut om anpassad studiegång fattas i enlighet med författningarnas krav (3 kap. 12 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att iordningställa en betygs katalog som är utformad i enlighet med Skolverkets föreskrifter om betygs katalog, SKOLFS 2011:123.
- Se till att betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.
- Se till att den eller de lärare som beslutat om ett betyg signerar betygen i betygs katalogen.
- Se till att det framgår i beslut om anpassad studiegång vilka ämnen som omfattas av anpassningen samt att det på motsvarande sätt framgår av terminsbetygen när betyg inte har satts i ett ämne på grund av anpassad studiegång. Markeringen (**) ska anges i terminsbetyget.
- Genomföra implementerings- och kompetensutvecklingsinsatser för både rektorn och lärarna om det regelverk som gäller för betygssättning. I det ingår att rektorn ser till så att bedömning och betygssättning sker i enlighet med de bestämmelser som finns och att lärarna får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg, samt särskilt beaktar utbildade, mindre erfarna och nyanställdas behov av stöd i denna process.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Magelungen Utveckling AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att elevhälsan som en samlad resurs används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I detta ingår att elevhälsan ska medverka i att identifiera riskområden och behov

av insatser samt utifrån det planera och genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser. Detta kan beröra områden som exempelvis rutiner för tidigt upptäckt av elever som behöver stöd i skolarbetet, arbetsmiljö, stress, psykisk ohälsa, mat- och levnadsvanor, fysisk aktivitet, kränkande behandling, relationer och normer.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Magelungen Utveckling AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå. I detta arbete ingår att:
 - a) Utarbeta och implementera rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas.
 - b) För grundskolan följa upp, sammanställa och dokumentera elevernas kunskapsresultat, resultat avseende trygghet och studiero samt arbetet med andra nationella mål,
 - c) Utifrån uppföljningen analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen
 - d) Utifrån ovanstående analys identifiera utvecklingsområden och besluta om vilka förbättringsåtgärder som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas, samt
 - e) Planera för genomförandet av förbättringsåtgärder och genomföra dessa.
- Se till att samtliga delar i det systematiska kvalitetsarbetet enligt ovan dokumenteras.

Motivering till föreläggande

Undervisning och lärande

Tillgång till ändamålsenlig utrustning i kemi

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en allvarlig brist att skolan under en längre tid inte har haft tillgång till ändamålsenlig utrustning så att undervisningen i ämnet kemi kan utgå från och omfatta allt centralt innehåll som anges i kursplanen för ämnet. Det finns varken utrustad laborationssal eller på annat sätt tillgång till laborationsutrustning vid skolan så att kemiska undersökningar kan genomföras. Rektorn uppger att skolan åtminstone är inne på sitt tredje läsår utan tillgång till utrustning för praktiska undersökningar i kemi. Att skolan inte har tillgång till sådan utrustning att undervisningen går att genomföra i enlighet med kursplanen innebär att syftet med utbildningen inte kan uppfyllas i sin helhet, något som allvarligt försvårar för eleverna att nå målen med utbildningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, i det ingår att det för utbildningen ska finnas lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. För varje skolform gäller en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen anger mål och riktlinjer för utbildningen.

Av skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktiv lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Av förarbetena till skollagen framgår att rätten till lika tillgång till utbildning är en grundbult i det svenska skolsystemet. Likvärdighet upprätthålls av mål i skollag och läroplaner med tillhörande betygskriterier. Kvaliteten i verksamheten ska ha lika hög nivå oavsett var i landet verksamheten bedrivs (prop. 2009/10:165 s. 228, 229).

Av läroplanen framgår att rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas mot de nationella målen. Det framgår vidare att syftet med undervisningen är ämnesspecifikt och beskriver vilka kunskaper eleverna ska ges möjlighet att utveckla genom undervisning i ämnet. Det beskriver ämnets hela uppdrag och ställer krav på undervisningen som helhet. De mål som finns för ämnet är också ämnesspecifika och beskriver de kunskaper eleverna ska ges förutsättningar att utveckla genom undervisningen i ämnet. I kursplanen för kemi framgår bland annat att eleverna ska genomföra systematiska undersökningar, separations- och analysmetoder som exempelvis destillation och identifikation av ämnen samt se samband mellan kemiska undersökningar. Av kunskapskraven för kemi framgår att eleven för betyget E ska kunna genomföra undersökningar utifrån givna planeringar, i undersökningarna

använda utrustning på ett säkert sätt, kunna jämföra resultaten och dra enkla slutsatser med viss koppling till kemiska modeller och teorier.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att det varken finns utrustad laborationssal eller på annat sätt tillgång till laborationsutrustning för att genomföra kemiska undersökningar vid skolan. Enligt läraren som undervisar i ämnena kemi, fysik och biologi har inte undervisningen kunnat omfatta praktiska undersökningar i kemi på grund av avsaknaden av laborationsmaterial. Läraren uppger att undervisningen därmed inte kan utgå från allt centralt innehåll i ämnet kemi. Läraren uppger vidare att det därför inte gick att sätta betyg i kemi för höstterminen 2019, vilket egentligen var planerat. Rektorn bekräftar i intervju att skolan inte har möjlighet att genomföra experiment i naturorienterande ämnen eftersom skolan saknar tillgång till laborationsutrustning. Enligt rektorn har läraren som undervisar i dessa ämnen efterfrågat utrustning för att kunna genomföra laborationer och rektorn har haft samtal med skolans huvudman, men rektorn vet inte hur detta ska lösas. Rektorn uppger vidare att även om skolan helt saknar laborationsutrustning så har rektorn en förhoppning om att det ändå ska gå att genomföra allt centralt innehåll i alla ämnen.

Skolinspektionens utredning visar att skolenheten under en längre tid har saknat tillgång till utrustning för att genomföra kemiska undersökningar. Rektorn uppger i intervju att under de två och ett halvt år som rektorn arbetat på skolan, dels som rektor men även som lärare, så har skolan inte haft tillgång till utrustning för experiment och laborationer. Enligt rektorn genomförde skolan under föregående läsår ett studiebesök som dåvarande lärare i naturorienterande ämnena planerade, eleverna fick besöka "Tom Tits experiment" och prova på experiment i utställningen.

Individanpassad undervisning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning utgår från elevernas behov, förutsättningar och kunskapsutveckling. Undervisningens upplägg och genomförande anpassas inte så att varje elev får utvecklas efter sina förutsättningar. Undervisningsgrupperna vid skolan är åldersblandade och kunskapsnivån bland eleverna skiljer sig åt. Flera av lärarna har svårigheter att anpassa undervisningens upplägg och genomförande så att varje elev får utvecklas efter sina förutsättningar, framförallt när det gäller elever som behöver ledning och stimulans att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån sina förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Även elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Enligt skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa

förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Av läroplanen framgår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skolan ska erbjuda eleverna en strukturerad undervisning under lärares ledning. Läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Läraren ska organisera och genomföra undervisningen så att varje elev får utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Lärarna ska även organisera och genomföra undervisningen så att eleverna succesivt får fler och större självständiga uppgifter, ett ökat eget ansvar och möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang. Eleverna ska uppleva att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen utformas så att eleverna får den ledning och stimulans samt den hjälp de behöver och att lärare får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning utgår från elevernas behov, förutsättningar och kunskapsutveckling. Rektorn uppger att eleverna får undervisning i samma klassrum oavsett om de går i årskurs 7, 8 eller 9 och att det finns lärare som upplever det svårt att individanpassa undervisningen. Enligt rektorn hade lärarna en diskussion kring detta i samband med att de under hösten genomförde utredningar inför upprättande av åtgärdsprogram och att det framförallt är lärare utan legitimation som inte individanpassar undervisningen tillräckligt. Vidare uppger rektorn att en lärare har lyft att det finns en elev som är duktig i aktuellt ämne och som vill nå högre måluppfyllelse, och att läraren vill ha stöd i arbetet med att utforma uppgifter. Enligt rektorn har en annan lärare, som är legitimerad, hjälpt till för att hitta rätt svårighetsgrad på uppgifterna men att den obehöriga läraren behöver mer tid och stöd i form av att få träffa lärare med behörighet i aktuellt ämne. Rektorn uppger att hen inte följer upp hur lärarna ser till så att elever som vill nå högre måluppfyllelse får individanpassade uppgifter. *"Detta är något vi behöver förbättra"*, säger rektorn.

De obehöriga lärarna uppger att de inte alltid utformar uppgifter till elever så att eleverna får individanpassade uppgifter. En av lärarna utan legitimation uppger att hen får stöd av en behörig lärare på skolan i ett av sina ämnen, framförallt när det gäller att ta fram uppgifter. En annan av de obehöriga lärarna uppger att hen inte utformar uppgifter på olika nivåer för eleverna, alla elever lyssnar till samma genomgång och har likadana uppgifter oavsett årskurs, men att eleverna i några fall har läromedel som är årskursanpassade.

Även lärare med legitimation uppger att individanpassning är svårt eftersom eleverna befinner sig på olika nivåer och att det framförallt är de elever som behöver mer stimulans och har en vilja att nå högre i sin måluppfyllelse som blir åsidosatta. Lärarna

uppgifter att de utformar uppgifter på en låg nivå till alla elever och att de inte kommit igång med att utforma mer avancerade uppgifter. Enligt en av lärarna blir undervisningen på en låg nivå för alla elever och det blir svårt att individanpassa undervisningen eftersom alla elever lyssnar till samma genomgång och gör likadana uppgifter. Det bekräftas även i intervju med eleverna som säger att uppgifterna som lärarna utformar är för att få ett E i betyg och om de vill nå ett högre betyg måste de säga till lärarna för att få andra uppgifter.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga brister inom bedömning och betygssättning vid skolan. Lärare utan legitimation beslutar inte alltid om betyg tillsammans med en lärare som har legitimation utan beslutar självständigt om betyg. Rektorn har inte skapat rutiner för hur betygssättningen ska genomföras när det är en lärare utan legitimation som ansvarar för undervisningen.

Skolinspektionen kan även konstatera att det finns brister i skolans sätt att föra betygskatalog och utfärda terminsbetyg. Samtliga uppgifter om betyg i betygskatalogen signeras inte korrekt då lärare utan legitimation i vissa fall ensamma signerar i betygskatalogen och inte tillsammans med en legitimerad lärare. Av betygskatalogen framgår att lärare utan legitimation ibland är den enda som signerar betygskatalogen, det i såväl ämnen där betyg beslutats tillsammans med en legitimerad lärare som i ämnen där den obehöriga läraren självständigt har beslutat om betyg.

Skolinspektionen bedömer även att det finns brister i skolans sätt att utforma terminsbetyg. Det framgår inte alltid av elevernas terminsbetyg att de inte har läst ett ämne på grund av anpassad studiegång. Det förekommer att elever istället för den korrekta markeringen för anpassad studiegång får betyget F eller streck (-). Vidare framgår att det finns brister i skolans beslut om anpassad studiegång, då det i besluten inte alltid anges i vilket eller vilka ämnen som omfattas av den anpassade studiegången.

Skolinspektionen bedömer vidare att rektorn inte säkerställer att bedömning och betygssättningar sker i enlighet med bestämmelserna. Rektorn ger heller inte lärare utan legitimation, samt mindre erfarna lärare, det stöd de behöver för att ha förutsättningar att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att lärarna på skolan varken har gemensamma diskussioner eller får den kompetensutveckling som krävs för att hålla sig väl förtrogna med det regelverk som gäller.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren inte är legitimerad, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.

Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att skolan ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg. I grundskolan ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Vidare framgår att betygskatalogen bland annat ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. Betygskatalogen ska även innehålla Statistiska centralbyråns skolenhetskod, elevens namn samt elevens personnummer eller motsvarande. Betygskatalogen ska föras löpande och den får föras på papper eller elektroniskt (SKOLFS 2011:123).

I skolförordningen anges att terminsbetyg ska utfärdas i grundskolan vid slutet av varje termin i årskurserna 6-8 samt höstterminen i årskurs 9. Terminsbetyget ska innehålla uppgifter om det senaste beslutet om elevens betyg i varje ämne.

Av Skolverkets föreskrifter om utformning av terminsbetyg framgår att terminsbetyget ska innehålla en kolumn för betyg. I kolumnen ska betyg i respektive ämne anges. Om betyg inte har satts på grund av anpassad studiegång ska markeringen ** anges direkt till höger om betyget (SKOLFS 2014:50).

Av läroplanen för grundskolan framgår att rektorn har ansvar för skolans resultat och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Av förarbetena till skollagen framgår att betygssättning är beslut som typiskt sett har rättsverkan för elever. Betygen kan ha en avgörande betydelse för elevens framtid. Betygssättning innebär därmed myndighetsutövning. Det är av stor vikt att elever ska känna att de har fått visa sina kunskaper och blivit rättvist bedömda. Att betygen måste vara rättvisa och likvärdiga är därför en självklarhet. Betygen ska visa i vilken utsträckning eleven har uppnått de nationellt uppställda kunskapskraven och även visa kvaliteten i kunskaperna. Rektorn har det övergripande ansvaret för skolans pedagogiska verksamhet. Det innefattar också att bedömning och betygssättningar sker i enlighet med de bestämmelser som finns. Rektorns ansvar innebär att se till att skolans lärare är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. I rektorns ansvar ingår också att särskilt beakta utbildade, mindre erfarna och nyanställdas behov av stöd i denna process. (prop. 2009/10:165, s. 297, 299).

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att lärare utan legitimation självständigt beslutar om betyg i vissa ämnen och att betygssättningen därmed inte sker tillsammans med en legitimerad lärare. Rektorn uppger att en lärare utan lärarlegitimation självständigt beslutar om betyg i ämnena engelska samt idrott och hälsa utan att en legitimerad lärare bistår vid betygssättningen. Även läraren bekräftar att hen sätter betyg självständigt, men tillägger att läraren berättar för rektorn hur eleverna presterat i engelska i samband med att rektorn skriver in betygen i betygskatalogen.

Skolinspektionens utredning visar även att uppgifter om betyg i betygskatalogen i vissa fall enbart signeras av lärare utan legitimation och att det saknas signatur av en legitimerad lärare. Det framgår av såväl betygskatalogen som av intervjuer med rektorn och lärare att det i vissa ämnen endast är lärare utan lärarlegitimation som signerar uppgiften om betyg i betygskatalogen. Av intervjuerna framgår att i ämnena idrott och hälsa och engelska så är det endast lärare utan lärarlegitimation som signerar när betyg förs in i betygskatalogen. Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog för höstterminen 2019 och kan konstatera att det även finns fler ämnen där lärare utan legitimation ensamma har signerat betygskatalogen. Rektorn och de aktuella lärarna bekräftar uppgifterna i intervjuer och uppger vidare att även lärare utan legitimation i ämnena religionskunskap och musik signerar betygskatalogen ensamma, trots att betygssättningen i dessa ämnen sker tillsammans med legitimerad lärare.

Skolinspektionens utredning visar även att det inte framgår av elevers terminsbetyg att de på grund av anpassad studiegång inte har läst ett ämne. En av eleverna uppger i intervju att hen inte läser naturorienterande ämnen, men att eleven ändå har F i betyg i ett av dessa ämnen. Eleven säger att *"det känns konstigt eftersom jag inte läser ämnet"*. Skolinspektionen har tagit del av samtliga elevers terminsbetyg för höstterminen 2019 och kan konstatera att fem elever, som på grund av anpassad studiegång inte har läst vissa ämnen, har betyget F i något eller några ämnen som är överförda från vårterminen 2019 och har inte den gällande markeringen för anpassad studiegång (**). Skolinspektionen har även tagit del av samtliga elevers beslut om anpassad studiegång där det framgår att eleverna har anpassad studiegång i aktuella ämnen under höstterminen 2019. Av erhållen dokumentation framgår även att det finns exempel där en elev har beslut om anpassad studiegång i flera ämnen men där eleven fått streck i terminsbetyg i dessa ämnen istället för gällande markering för anpassad studiegång.

Det framgår även av elevernas beslut om anpassad studiegång att avvikelser från den timplan som gäller för utbildningen inte alltid anges på ett tydligt sätt. Av beslut om anpassad studiegång samt av intervjuer med rektorn och lärare framgår att avvikelser från timplanen inom naturorienterande och samhällsorienterande ämnen inte dokumenteras så att det är tydligt vilket eller vilka av ämnena kemi, fysik, biologi, samhällskunskap, geografi, historia eller religionskunskap som avses.

Vidare framgår det av Skolinspektionens utredning att rektorn inte säkerställt att bedömning och betygssättning sker i enlighet med bestämmelserna, samt att lärare utan legitimation och mindre erfarna lärare inte får det stöd de behöver för att ha förutsättningar sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Rektorn uppger att det finns brister i arbetet med att göra likvärdiga bedömningar och att skolan behöver se över sina rutiner för detta. Rektorn uppger vidare att även om det finns ämnesmatriser så behöver lärarna mer stöd för att bedömningarna ska vara likvärdiga, enligt rektorn handlar det främst om stöd till de obehöriga lärarna. Rektorn uppger att lärarna inte har organiserade diskussioner om bedömning utan att diskussionerna inom bedömning och betygssättning är av generell karaktär och gäller exempelvis om elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven i ämnen. Av intervjun framgår vidare att rektorn istället hänvisar lärarna att se på skolans matriser och att läsa Skolverkets material om bedömning. Enligt rektorn har behovet av mer diskussioner kring

bedömning och betygssättning lyfts med huvudmannen, framförallt när det gäller praktiska ämnen. De obehöriga lärarna uppger att en av dem inte får stöd i bedömning i och betygssättning, men att den andra får det då det finns legitimerad lärare i de ämnena på skolan. Även de behöriga lärarna berättar att skolan inte organiserar diskussioner avseende bedömning och betygssättning. En lärare, som är legitimerad yrkeslärare i gymnasieskolan, uppger att i ett av undervisningsämnena har läraren stöd av en av i samma ämne legitimerad lärare som arbetar vid en annan skolenhet, men att det inte finns i andra ämnen. Enligt läraren har hen aldrig undervisat i sina ämnen tidigare och läraren säger att det hade varit önskvärt att få stöd i såväl planering som vid bedömning och betygssättning i alla sina undervisningsämnen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan som en samlad resurs inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Av intervjuer med personal i elevhälsan framgår att de inte genomför några förebyggande och hälsofrämjande insatser som kommer alla elever tillgodo.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen beskrivs att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Elevhälsans arbete bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Vidare följer att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrundsarbete (prop. 2009/10:165 s. 276).

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att elevhälsans olika kompetenser i viss mån finns på plats på skolan. Kurator finns på skolan varje dag, personal med specialpedagogisk kompetens två dagar i veckan och skolsköterska en dag varannan vecka. Varannan vecka har de möte tillsammans med skolans rektor. Fem tillfällen per läsår deltar även psykolog vid elevhälsans möte. Enligt elevhälsans personal finns det numera en tydligare struktur för elevhälsans möten. Vidare har elevhälsan skapat en gemensam akt för elevhälsans arbete med elevärenden, där de kan följa vad som diskuteras kring eleverna. Personalen i elevhälsan uppger att skolan är liten och att de har god insikt i elevernas måluppfyllelse och att både kuratorn och specialpedagogen deltar vid skolans gemensamma möten varje måndag.

Skolinspektionens utredning visar dock att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Personalen i elevhälsan ger flera exempel på hur de arbetar med elever på individnivå, men ger inga exempel på förebyggande och hälsofrämjande insatser som kommer alla elever tillgodo. Av intervju med personalen i elevhälsan framgår att skolsköterskan genomför hälsosamtal med alla elever när de börjar vid skolan, kuratorn har haft samtal med några av eleverna kring språkbruk och specialpedagogen har arbetat med att genomföra utredningar och upprätta åtgärdsprogram samt stöttat vissa lärare att utforma stöd till elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven. Vidare framkommer i intervjun att psykolog genomför elevutredningar när det finns behov av det, men är inte delaktig i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. *"Elevhälsan har inte gjort något hälsofrämjande och förebyggande arbete som samlad elevhälsa"* säger en av elevhälsans representanter. Även lärarna uppger i intervjuer att elevhälsan inte har genomfört hälsofrämjande eller förebyggande insatser detta läsår.

Av såväl intervju med rektorn och personal i elevhälsan som av huvudmannens redovisning framgår att det sker ett visst förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan, men som inte leds av elevhälsan. Till exempel framgår det att en av skolans två undervisningsgrupper har social och emotionell färdighetsträning under skoldagen som behandlingspersonal med psykosocial kompetens håller i, men att den andra undervisningsgruppen inte har det. Skolans behandlingspersonal deltar alltid vid skolans morgonmöten och enligt huvudmannens redovisning är behandlingspersonalen även involverade i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Av intervjuerna framgår dock att behandlingspersonal inte ingår i elevhälsan, förutom att skolans behandlingschef i några månader tillika är vikarierande kurator vid skolan. Av intervju med personal i elevhälsan framgår även att samtliga i skolans personal inklusive lärarna har handledning av psykolog, men att det inte är elevhälsans psykolog som håller i den.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Det har inte bedrivits en systematisk och kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen inför och under detta läsår. Därmed saknar skolan även ett dokumenterat kvalitetsarbete där information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder framgår. Rektorn uppger att skolan inte har haft tid att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet under detta läsår. Av såväl intervju med rektorn som av skolans kvalitetsrapport framgår att skolan enbart har följt upp resultat av en enkät, samt att personalen analyserat enkätresultatet muntligen. Utöver enkätens resultat har inte lärarna varit delaktiga i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ansvarar rektor för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara

att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta.

Av förarbetena till skollagen framgår att dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet bör innehålla information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder (prop. 2009/10:165, s.305).

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete framgår att rektorn bör skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på skolenheten. I detta arbete ingår att se till att personalen kan använda ändamålsenliga former för uppföljning och analys av utbildningen. Rektorn bör se till att dokumentationen är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut om prioritering av utvecklingsinsatser samt att rutinerna för dokumentationen är effektiva och ger en samlad bild av utbildningens kvalitet. Rektorn bör inom kvalitetsarbetet följa upp och dokumentera måluppfyllelsen på skolan. Det är viktigt att rektorn analyserar och bedömer skolans samlade resultat och utvecklingsbehov på såväl grupp-, klass- som enhetsnivå. När det gäller skolan är analyser av elevernas kunskapsresultat en grundförutsättning inför prioritering av åtgärder för ökad måluppfyllelse (SKOLFS 2012:98).

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn uppger att det inte funnits tid att arbeta med skolans systematiska kvalitetsarbete inför detta läsår och att rektorn informerat huvudmannen om detta. Enligt rektorn har det endast skett en uppföljning utifrån en genomförd enkät som tagit upp frågeställningar inom områdena; trygghet, delaktighet, organisation och pedagogiskt arbete. Rektorn uppger vidare att den uppföljningen inte har en dokumenterad analys, men att personalen har utvärderat resultatet av enkäten muntligt i juni 2019. Rektorn uppger även att det inte sker någon uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat, varken dokumenterad eller muntlig. Dessa utsagor bekräftas av inkommen redovisning, "Kvalitetsrapport Magelungen Södertälje 2019", som förutom en kort sammanställning av resultatet av genomförd enkät består av en kopia av kvalitetsrapporten för år 2018, vilken även den är inskickad till Skolinspektionen. Av inkommen dokumentation konstateras även att det saknas beslutade utvecklingsåtgärder inför läsåret 2019/20. Rektorn uppger att efter Skolinspektionens beslut i juni 2019 har dokumentationen kring särskilt stöd varit skolans prioriterade utvecklingsområde under höstterminen. Rektorn har även identifierat områden som skolan behöver förbättra, som exempelvis strukturerad undervisning, stöd för obehöriga lärare och att personalen behöver fortbildning inom bedömning och betygssättning, men dessa insatser har inte påbörjats än.

Lärarna bekräftar i intervjuer att skolan genomfört en enkät och har utvärderingsdagar i juni, men att de inte vet hur elevernas kunskapsresultat följs upp eller analyseras. Enligt lärarna har de inte tagit del av skolans dokumenterade kvalitetsarbete och de vet inte hur uppföljning och analys genomförs, förutom enkätens resultat. Även personal i elevhälsan uppger att skolan inte har bedrivit ett systematiskt kvalitetsarbete detta läsår, att det finns vissa resultat men att dessa inte har analyserats. I en skrivelse

uppger huvudmannen att ett arbete har påbörjats, både på huvudmannanivå och skolenhetsnivå, för att förbättra uppföljning och analys av kunskapsresultat. Enligt huvudmannen ska Magelungen Södertälje påbörja detta arbete från och med mars 2020 och det kommer att synas i kommande kvalitetsrapport.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap.10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Eftersom verksamheten vid Magelungen grundskola Södertälje inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister i verksamheten

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Magelungen Utveckling AB inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Magelungen Utveckling AB avhjälpt bristerna.

Motivering

Skolinspektionen bedömer att skolan har vidtagit tillräckliga åtgärder inom området särskilt stöd och att bristerna är avhjälpta. Av inkommen redovisning såväl som av intervjuer med rektorn, lärare och personal i elevhälsan framgår att det numera finns tydliga rutiner så att lärare anmäler till rektorn när det befaras att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det framgår även av intervjuerna att samråd med elevhälsan sker i samband med utredning om elevers behov av särskilt stöd. Rektorn, lärare och personal i elevhälsan uppgger samstämmigt att skolan har prioriterat arbetet med särskilt stöd under hösten 2019 och

att rektorn numera ser till att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Samtliga elever i behov av särskilt stöd har numera åtgärdsprogram och både elever och deras vårdnadshavare ges möjlighet att delta när åtgärdsprogram upprättas. Det framgår av åtgärdsprogrammen när åtgärderna ska följas upp och Skolinspektionen kan i dessa se att åtgärderna har utvärderats. Vidare kan Skolinspektionen av inkommen redovisning se att rektorn numera fattar beslut om anpassad studiegång. Dock konstaterar Skolinspektionen att dessa inte alltid utformas så att det tydligt framgår vilket eller vilka ämnen som omfattas av anpassad studiegång, något som beskrivs under området *bedömning och betygssättning*.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

På Skolinspektionens vägnar

X Caroline Rönnegård

X Stina Linder

Beslutsfattare

Signerat av: Caroline Rönnegård

Föredragande

Signerat av: Stina Linder

I ärendets slutgiltiga handläggning har även avdelningschef Elisabeth Wikén, enhetschef Joakim Blomberg, avdelningsjurist Jonas Hedström och utredaren Ann-Sofie Andersson medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Magelungens grundskola Södertälje

Fakta om Magelungens grundskola Södertälje

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Magelungen Utveckling AB under våren 2019. Magelungens grundskola Södertälje besöktes av Skolinspektionen den 29 januari 2020 och den 30 januari 2020.

Magelungen grundskola Södertälje har en inriktning för elever med omfattande behov av särskilt stöd. Verksamheten omfattar grundskolans årskurser 7-9. Vid skolenheten går 16 elever. Skolan leds av en rektor.

Måluppfyllelse

På grund av lågt antal elever finns redovisas inte någon officiell statistik i Skolverkets statistikdatabas (SIRIS).